

06.06.2025

UKA2025/75

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara.

Naalakkersuisut Ilulissani GUX-imik tassungalu atatillugu ilinniartut inaannik kingusinnerpaamik ukioq 2027 naatinngu pilersitsinissaannut peqquneqarnissaannik Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens NapātôK', Naleraq)

Tunngavilersuutit:

Ilulissat nunatsinni illoqarfiit annersaasa ilagaat Avannaatalu kommuniani illoqarfippassualimmi nunaqarfippassualimmilu ineriartortitsinissamut periarfissalerujussuarmi inuusuttunillu annertusiartortumik toqqammavilimmiilluni minnerunngitsumik piffimmi ilinniagaqarnissamut periarfissanik annertunerusumik ugartuiffiusumiippoq. Ullumikkut Avannaani inuusuttut illoqarfimminniit siusissukkut qimaguttariaqartarput ilinniarnertuunngorniarfimmi atuarniaraangamik – amerlanertigut Aasianni GUX-imi. Tamanna inooqatigiinnikkut aningaasatigullu inuusuttunut ilaqutaannullu kinguneqartarpoq. Siunnersuummi siunertaavoq GUX-imik atuarfimmik namminersortumik pilersitsinissaq ilinniartullu inaannik peqartumik, imaluunniit it GUX-Aasianniitmmikkoortortaqqarfeqalernikkut ilinniakkat toqqagassat aalajangersimasut piffimmi atuartsisulernerisigut, tassuunakkut ilinniakkanik allanik ataqatigiissinneqartunik avatangiisit sinaakkutigineqartut ineriartortitsinerlu eqqarsaatigineqarlutik. Siunnersuummi anguniagaavoq annertusiartortumik piumaneqarnera pisariaqartitsinerullu isiginngitsuusaaginnarunnaarnissaasa aallaaviginerisigut periarfissiinissaq, minnerunngitsumik nunatsinni pitsaannerusumik nunap immikkoortuini ilinniarnertuunngorniarfinnik agguaanikkut, kiisalu piffimmi atugarissaarnerup sulisunillu tigumminninniinnarnissaq inuusuttullu avatangiisiminni sungiusimasaminniillutik illoqarfimminnut nunatsinnullu iluaqutaanissaat anguniarlugu. Ilulissani GUX-iliornikkut inuusuttut amerlanerusut ilinniagaqartarnissaannut anguniakkamik aamma qaffassaaneruvoq, taamaalillutalu inuusuttut amerlanerit ilinnialersiinnarnagit kisianni aamma Avannaata kommuniani ilinniarfeqarnikkut Aasianni Nuummilu ilinniartut inaannik peqassutsimut artukiinatsillu unammilligassaqarnerulersinneqannginnissaannut iluaqutaassammat.

Naleqqamiit qinigassanik aaqqiissutissanilluunniit allanut amnavugut, kiisalu ikaarsaariarnissamut aqqutissamut ammalluta ilinniakkat akuleriit atornerisigut (ornigulluni takkunnikkut imaluunniit qarasaasiakkut ilinniartitsinerit ataqatigiissinnerisigut) aamma inuussutissarsiornermik ingerlataqartut kommunillu suleqatiginerisigut soqutigisaraarput ilinniartiit ineriartortinneqarnissaat inuiaqatigiit pisariaqartitaat aallaavigalugit,

taamaaliornikkut aamma avannaani ilinniakkat sammisanut tulluussakkat ammaffigineqassallutik (soorlu takornariaqarneq, silap pissusaa, teknologii, aalisarnermi ineriartortitsineq imminut pilersorneq assigisaallu ilanngullugit). Naleqqamiit aamma siunnersuummi soqutigisaraarput killiffilersukkamik uiguleriaakkamik pitsaasunik sinaakkutilimmik pilersitsinissaq Ilulissani ilinniarfeqarfimmik qitiusumik ineriartortitsinikkut Ilulissani inuusuttunut/innutaasunullu minnerunngitsumillu inuiaqatigiinnut iluaqutaasussamik.

Aallartisarnissamut aningaasartuutit qaffasipput, kisianni siunnersuut ungasissumut isigaluni ineriartortitsinissamut tunngavoq aamma ilinniarfiup iluani qaffassaanerulluni, taamaaliluni aningaasaqarnikkut ingerlatsinermilu aningaasartuutit iluaqutissartaat eqqarsaatigalugit angallannikkut, ilinniartut inissiaannik inissaqarnikkut ilinniartitsisinillu atorfinitsisarnissat eqqarsaatigineqareerlutik.

Uani siunnersuummi Naleqqap neriutigaa partiit allat tapersiiumaartut, partiimmi allat tamanna siunnersuutiginikummassuk. Siunnersuutit allat attuumassuteqartut ilusilersuinerillu allat imaluunniit GUX-ip aaqquissuussaananut ataatsimut pitsanngorsaataasussat Avannaani tikilluaqqusaapput. Anguniagaq akisuvoq, kisianni ilinniarnep ungasissumik isigaluni nukittorsarneqarnissaa, qanilaassuseq inuusuttunullu tamanut nunami tamarmeersunut una siunnersuut tapersiinikkut nukittorsaataassalluni.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Naalakkersuisut §37 nr. 070-mut akissutaat¹ malillugu pisortanut aningaasatut allaffissornikkullu kingunerisinnaasai 270 aamma 800 mio. kr. Akornaniissinnaapput – sanaartornissap annertussusaa apeqqutaaginnarluni.

Namminersortunut aningaasaatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Naalakkersuisut §37 nr. 070-mut akissutaat malillugu *namminersortut sanaartugassanik assartugassanillu sanaartornerup nalaani pissarsisinnaapput.*

Innutaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Naalakkersuisut §37 nr. 070-mut akissutaat malillugu *innuttaasut najukkami pitsaanerusequmik ilinniarnissamut periarfissaqalersinnaapput kiisalu nuunnissamut pisariaqartitsinerup annikillinera.*

¹ [070_2025_gux_ilulissat_jnapp_akissut.pdf](#)